

СВЕЧЕНА АКАДЕМИЈА ПО ПОВОД 65 ГОДИШНИНАТА ОД СМРТТА НА ХРИСТО УЗУНОВ

На 24 април 1970 година во Охрид се одржа свечена академија посветена на 65 годишнината од смртта на големиот македонски револуционер — Христо Узунов.

На академијата, покрај голем број општествено-политички и културни работници од Охрид и Републиката, присуствуваа и Томе Момировски, претседател на Културно-просветната заедница на СР Македонија, Милчо Балевски, претседател на Општинското собрание на Охрид, Илија Поп Стефанија, претсе-

дател на Општинската конференција на СК и др.

Реферат на тема: „Животот и делото на Христо Узунов“ — поднесе професорот на Скопскиот универзитет д-р Христо АНДОНОВ-ПОЛЈАНСКИ.

На крајот е изведена пригодна програма посветена на Узунов. Во неа учествуваа — Драмата на Радио-Скопје со фрагменти од радио-драмата на Димитар Солев „Девственици“, ансамблот „Билјана“ од Охрид и хорот на РТВ — Скопје.

Д. Д.

ВТОРИОТ КОНГРЕС ПО БАЛКАНИСТИКА

Поради политичката ситуација во Грција, долго време постоеше дилема дали да се одржи Вториот конгрес по балканистика во Атина или да се одржи во некој друг балкански центар. Ова стана уште повеќе актуелно кога некои земји изјавија дека ќе го бојкотираат Конгресот ако се одржи во Атина. Меѓутоа, Конгресот се одржа меѓу 7 и 13 мај оваа година. На Конгресот не присуствуваа делегации од следниве земји: СССР, Источна Германија, Полска, Чехословачка, Унгарија, од сите нордиски земји, Франција, Белгија и Холандија. Но, од друга страна, дојдоа делегати од земји што не се очекуваа како Гана и Јужна Кореја.

Конгресот беше под покровителство на Меѓународното друштво за изучување на југоисточна Европа при УНЕСКО. На свеченото отворање делегатот на УНЕСКО Моенис Гаха Хусеин го поздравил Конгресот

истакнувајќи дека треба да се развива во границите на толеранцијата.

Конгресот работеше во четири секции: I историја, II секција за право и економија, III секција за лингвистика и литература, IV секција за уметност, етнографија и фолклор. Најмногу пријавени реферати имаше на првата секција 190, потоа на третата 167, па на четвртата 46, а втората беше со 50 реферати. Вкупно беа пријавени околу 453 реферати.

Иако имаше доста пријавени реферати, многу од нив не се читаа, бидејќи референтите не дојдоа.

Македонската делегација беше составена од следниве лица и реферати: д-р Данчо Зографски, *Западноевропската финансиска пенетрација во Турција во втората половина на XIX век*; д-р Александар Матковски, *Неколку непознати буни против турската власт кај балканските народи во XVI и XVII век*; д-р Га-

лаба Паликрушева, *Причини и последици на исламизацијата во некои делови на Македонија*; д-р Александар Стојановски, *Прилог кон изучување на политичко-територијалната поделба на Јужниот Балкан пред доаѓањето на Турците врз база на османски извори од XV и XVI век*; Методија Соколки, *Развиток на некои градови од Јужниот Балкан*, д-р Бранко Панов, *Во која област бил кнез Методија?* и д-р Стјепан Ангољак, *Востанието на комитопулите*. Сите овие реферати се прочитаа на историската секција. На другите секции исто така имаше референти од Македонија, а особено на третата каде истапија шест лица со реферати од македонската лингвистика.

Конгресот започна со читање на главниот реферат: „*Сегашната положба во изучувањето на Југоисточна Европа*“. Референт беше Денис Закитинос (Грција). Во рефератот даде осврт на успехите на балканската историографија меѓу првиот и вториот конгрес на балканистика. Поединечно ги наброја сите балкански земји наведувајќи ја главната историска литература што се појави во последните години. Кога зборуваше за Југославија не даде осврт и на македонската историографија, туку едноставно ја игнорираше. Во дискусијата што настана по рефератот, професорот Буда (Албанија) говорејќи за албанската историографија заврши со примедбата дека не треба да се омаловажи македонската историографија, која во последно време даде низа значајни дела во ризницата на балканската историографија.

Од македонските реферати најмногу, па може да се рече и најостра дискусија имаше по рефера-

тот на д-р Бранко Панов. Бугарските делегати (Георгиев, Дујчев и Займова) го оспоруваа фактот дека Методија бил кнез во брегалничката област кога таа била под византиска власт и дека неговото управување имало антибугарски карактер, истакнувајќи ја бугарската народност на Методија, и дека тој бил кнез во споменатата област кога таа била под бугарска власт. Потоа една Гркинка со две кратки реченици рече дека сето она што станувало во Византија припаѓа на грчката историја.

Вреди да се спомене дека повеќе бугарски делегати дојдоа на Конгресот со веќе подготвени дискусии, преведени на еден од странските јазици и отчукани на машина уште во Софија. Така ги подготвиле дискусиите пред да чујат референтот што ќе изнесе во својот реферат. Од страна на македонските историчари им беше забележано дека таква пракса не би требало да се применува на Конгресите.

Иако имаше мали судири со грчките и бугарските историчари, тие не беа ни така остри ни така чести како што беше случајот со поранешните конгреси. Судирите беа во границите на толеранцијата и се забележуваше настојувањето на Грците како домаќини да ги избегнуваат ваквите судири.

На Конгресот беше организирана изложба на историски книги излезени меѓу двата конгреса. На југословенскиот штанд имаше книги од сите републики освен од Македонија.

Конгресот заврши со одлука III конгрес по балканистика да се одржи во Букурешт.

А. М.